

Förändringar i servicenätverk/Social-och hälsocentral

Välfärdsområdesstyrelse 21.10.2024 § 213

Beredare Penttinen Erkki
Svartsjö Sofia
Tilläggsuppgifter: telefonnummer: 06 218 1111 (växel), fornamn.efternamn@ovph.fi

I Framtids- och anpassningsprogrammet finns beslut om vilka fysiska servicepunkter som framöver skall finnas inom Österbottens välfärdsområde. Innehållet i social- och hälsocentralernas respektive välfärdstationernas verksamhet ses över kontinuerligt för att anpassas till rådande verksamhetsförutsättningar kopplade till befolkningens behov, personaltillgång och ekonomi.

I takt med att verksamhetsförutsättningarna för digitala tjänster förbättras då gemensamt patient- och klientdatasystem tas i bruk och förberedelser för en digital tjänsteplattform för våra digitala tjänster är i full gång så har detta också påverkan på behovet av service på våra fysiska verksamhetspunkter.

Till detta kopplas även beslutet att sammanföra socialvårdens mottagningspunkter med hälso- och sjukvårdens, utifrån de förutsättningar fastighetsnätverket ger.

Till styrelsen föreslås i detta läge fyra förändringar i servicenätverket, drivna av olika faktorer, som specificeras under respektive ärende. Konsekvensanalys har gjorts tillsammans med närchefer för att på bästa sätt kunna identifiera risker och sätt att minimera dessa.

1. Kaskö välfärdsstations mottagning koncentreras till Närpes

Kaskö stad har det minsta befolkningsunderlaget inom välfärdsområdet (31.12.2023 1 208 personer), samtidigt som andelen äldre (över 65 år, 521) är hög. Rekrytering framför allt av läkare har inte lyckats. Läkarservicen sköts med hjälp av köpta läkartjänster. Detta ger en, sett till befolkningsunderlag och personalkostnader, dyr verksamhet i jämförelse mellan våra övriga fysiska verksamhetspunkter. Upprätthållande av kunnande och kontinuerlig verksamhetsutveckling är utmanande i en liten enhet och med köpt arbetskraft. Därtill är nuvarande mottagningsverksamheten sårbar vid sjukfrånvaro. Att fortsatt kunna garantera service på god nivå samtidigt som ekonomin skall anpassas till våra aktuella förutsättningar har lett fram till förslaget att framöver sköta läkar- och skötarmottagningen i Närpes. Avståndet mellan Kaskö och Närpes är kort, 11 km. Redan i nuläget sköts barnrådgivning och munhälsovård för Kasköbor i Närpes och detta har fungerat bra. Förslaget innefattar dock fortsatt möjlighet att hyra upp ett mindre utrymme i Kaskö för insatser framför allt till den äldre delen av befolkningen, helst i synergi och närhet till annan verksamhet för äldre, till exempel hemvården. Detta minskar inte möjligheterna till olika typer av verksamhetsinsatser tillsammans med andra aktörer i Kaskö. Elevvården fortsätter som hittills.

Inbesparing: 137 000 eur

Förslag: Kaskö välfärdsstations mottagning koncentreras till Närpes.

2. Vörå välfärdsstations sjukvårdsmottagning koncentreras till Oravais

I nuläget finns största delen av läkar- och skötarmottagningsverksamheten i Oravais, inklusive den brådskande mottagningen. På Vörå välfärdsstation finns barnrådgivning, skötarmottagning och den nybyggda tillbyggnaden med munhälsovård. Den äldre delen av fastigheten har stora problem med dålig inomhusluft och kan inte användas framöver.

Detta är en pådrivande faktor till att söka lösningar som är ekonomiskt möjliga att genomföra och samtidigt garanterar god service för befolkningen. Fortsatt behov av barnrådgivning i Vörå centrum anses föreligga och samtidigt även utrymme att kunna använda för tidsbokad annan mottagning. Elevvården fortsätter som tidigare. Oravais social-och hälsocentral planeras för att kunna ta emot även socialvårdsklienter vilket betyder att all verksamhet från Vörå inte kommer att rymmas i Oravais utrymmen. För att förslaget skall kunna verkställas behövs utrymme (2 mottagningsrum) i Vörå centrum, endera i anslutning till munhälsovården, för synergier kopplade till väntrummsbehov samt behov av sociala utrymmen, alternativt andra utrymmen.

Inbesparing: 100 000 eur

Förslag: Sjukvårdsmottagningen på Vörå välfärdsstation koncentreras till Oravais, upphyrts mindre utrymmen för barnrådgivning och viss tidsbokad mottagning i Vörå centrum.

3. Lillkyro välfärdsstations läkar-och sjukvårdsmottagning koncentreras till Laihela eller Vasa

Välfärdsstationen i Lillkyro har sedan tidigare varit sammankopplad med Vasa social-och hälsovårdscentral. Läkar-och skötarmottagning bedrivs dagligen och i samma fastighet finns även barnrådgivningsverksamhet, munhälsovård och hemvård. Omfattningen av verksamheten är relativt stor och kräver en noggrann planering gällande behov av ersättande utrymmen på social-och hälsocentralen i Laihela. Då allmänmedicinska avdelningen avslutats i Laihela ses en möjlighet att med viss renovering kunna få ersättande utrymmen intill nuvarande läkarmottagningen. Munhälsovårdens verksamhet är resurskrävande att flytta och ses i detta skede inte som realistisk. Planering tillsammans med personalen är viktig för att nå smidiga processer för både befolkning och medarbetare. Då avståndet mellan Lillkyro och Laihela är endast 15 km så ses ändå en sammanslagning utifrån geografiska förutsättningar som möjlig.

I Lillkyro skulle kvarstå barnrådgivning i två rum, där seniormottagning även kunde bedrivs, munhälsovård i nuvarande utrymmen samt hemvård. Hyreskostnader i nuläget är stora för fastigheten i Lillkyro, ca 300.000€/år och betydande inbesparing ses möjlig.

Inbesparing: 410 000 eur

Förslag: Lillkyros läkar-och skötarmottagning flyttar till Laihela.

4. Vårdmaterialutdelningens fysiska verksamhetspunkt i Jakobstad avslutas

Sedan välfärdssamkommunen bildades har vårdmaterialutdelningen stegvis utvecklats mot centraliserad verksamhet med sammanhållen logistik, färre fysiska utdelningspunkter och istället en övergång mot att använda avhämtning från postens utdelningsställen. I nuläget finns personalen som tar emot beställningar, per telefon eller digitalt, i Vasa och i Jakobstad. Nu föreslås en sista centraliseringsåtgärd med stängning av utdelningen i Jakobstad. Detta fungerar redan bra i resten av välfärdsområdet och ger en jämlik service för befolkningen. Även om åtgärden inte har någon stor ekonomisk påverkan så ses den som en logisk fortsättning på redan genomförd centralisering och automatisering av utdelningen. Ur närservicesynpunkt innebär förslaget att servicen erbjuds jämlikt i välfärdsområdet, med avhämtning av vårdmaterial ur klientens synvinkel från närmaste ställe där posten har utdelning, oftast i närliggande butik.

Förslag: Vårdmaterialutdelningen i Jakobstad stängs. Ur närservicesynpunkt innebär förslaget att servicen erbjuds jämlikt i välfärdsområdet, med avhämtning av vårdmaterial, ur klientens synvinkel, från närmaste ställe där posten har utdelning, oftast i närliggande butik.

Konsekvensanalys gjord och bifogas beredningen.

Välfärdsområdesdirektör Kinnunen Marina

Föreslår att styrelsen

- antecknar tjänsteinnehavarnas beredning till kännedom. Innan beslut tas i ärendet begär välfärdsområdet utlåtande av berörda kommuner och påverkansorgan och genomför en medborgarenkät om föreslagna förändringar. Därtill beaktas pågående samarbetsförhandlingar som avslutas 4.11.2024 och
- besluter om ärendet vid sitt möte 25.11.2024

Beslut:

Förslaget godkändes.

Antecknades till protokollet att styrelsemedlem Rainer Bystedt anmälde jäv i enlighet med förvaltningslagen 28 § 5 mom. och var utstigen under ärendets behandling.

Paragrafen justerades omedelbart.

Distribution

Välfärdsområdesstyrelse 25.11.2024

5693/00.01.02.01/2024

Beredare Penttinen Erkki
Svartsjö Sofia
Tilläggsuppgifter: telefonnummer: 06 218 1111 (växel), fornamn.efternamn@ovph.fi

Före beslutsfattandet har utlåtanden begärts av vederbörande kommuner och påverkansorgan och dessutom har en enkät utarbetats för invånarna i regionen om förändringsförslagen.

Följande kommuner har tillställt ett utlåtande: Kaskö, Laihela och Vasa. Även Vähänkyrön vuokra-asunnot Kiinteistö Oy har tillställt ett utlåtande.

Rådet för personer med funktionsnedsättning har behandlat ärendet vid sitt sammanträde 5.11.2024. Rådet betonar att servicen även i fortsättningen bör erbjudas nära befolkningen och att det finns särskilt sårbara områden, där avstånden till servicen redan nu är långa och där avstånden till social- och hälsovården nu blir ännu längre om de föreslagna ändringarna genomförs.

Äldrerådet har behandlat ärendet vid sitt sammanträde 12.11.2024 och konstaterat att det:
- godkänner förslaget till den del som det berör Kaskö välfärdsstation, men anser det vara viktigt att man ser till att de språkliga rättigheterna förverkligas
- stöder förslaget om att sjukvårdsmottagningen på Vörå välfärdsstation ska koncentreras till Oravais
- godkänner förslaget om att Lillkyros läkar- och skötarmottagning ska flyttas till Laihela.
- godkänner förslaget om att vårdmaterialutdelningens fysiska verksamhetspunkt i Jakobstad ska avslutas.

I fråga om flytten av sjukvårdsmottagningen från Kaskö till Närpes var 39 procent av dem som hade svarat på befolkningsenkäten av annan åsikt eller delvis av annan åsikt medan 35 procent var av samma eller delvis av samma åsikt. I fråga om flytten av

sjukvårdsmottagningen från Lillkyro till Laihela var 41 procent av annan eller delvis av annan åsikt medan 32 procent var av samma eller delvis av samma åsikt.

I Kaskö stads utlåtande för man fram att de språkliga rättigheterna inte kommer att förverkligas efter besparingarna, och att de redan nu ställer till utmaningar när det gäller de finskspråkiga invånarna samt att den nuvarande egenläkarmodellen, som utvecklas i Finland, har fungerat bra även i Kaskö. Det framförda förslaget skrotar den här modellen. Ett servicecenter för äldre borde byggas i anknötning till Mariahemmet, där de som bor hemma kunde delta i dagverksamhet och äta, samtidigt kunde även hemvården organiseras utifrån centret, vars verksamhet kunde bistås med sjukvård och läkartjänster som tillhandahålls av hemsjukhusserVICEN.

I fråga om hälsostationen i Lillkyro noterar man i Vasa stads utlåtande att den föreslagna ändringen skulle försätta området olika befolkningsgrupper i en ojämlig ställning och avsevärt försämra Lillkyros livskraft samtidigt som de önskade besparingarna förmodligen inte heller skulle uppnås. Förslaget anses basera sig enbart på ekonomiska orsaker, medan de kostnader som renoveringen av lokalerna vid Laihela hälsostation inte beaktats i förslaget. Lillkyro har i princip ett husläkarsystem med goda, långa vårdrelationer som det är skadligt att bryta. Vasa stad anser att detta förslag ökar hälsoskillnaderna. Inte heller miljökonsekvenserna har beaktats i tillräcklig omfattning. I utlåtandet anses den bristfälliga kollektivtrafiken också utgöra ett problem. Vasa stad meddelar i sitt utlåtande att staden är redo att diskutera välfärdsområdets hyreskostnader genom att granska lokalanvändningen. Enligt Laihela kommun ger den föreslagna ändringen ett utbyte i och med att personalen centraliseras, servicenivån säkerställs och den bättre ser till att de finskspråkiga social- och hälsovårdstjänsterna blir kvar i det s.k. Kyrolandet.

Den brådskande mottagningen på Kaskö välfärdsstation flyttas till Närpes

Utöver ovanstående konstateras följande: De språkliga rättigheterna kan tryggas i Närpes i och med att personalen från Kaskö i fortsättningen kommer att betjäna Kasköborna i Närpes samt i Kaskö med tidsbokning. Service med tidsbokning erbjuds i synnerhet för äldre personer. För den tidsbokade verksamheten ska 1–2 rum hyras i Kaskö, och i Närpes kan personalen erbjudas utrymmen, utan att hyreskostnaderna ökar.

Förslag: Läkar- och skötarmottagningen i Kaskö sammanslås med social- och hälsocentralverksamheten i Närpes. Mottagningar med tidsbokning erbjuds även i fortsättningen i Kaskö.

Vörå välfärdsstations sjukvårdsmottagning koncentreras till Oravais

I nuläget finns största delen av läkar- och skötarmottagningsverksamheten i Oravais, inklusive den brådskande mottagningen. På Vörå välfärdsstation finns barnrådgivning, skötarmottagning och den nybyggda tillbyggnaden med munhälsovård. Den äldre delen av fastigheten har stora problem med dålig inomhusluft och kan inte användas framöver. Detta är en pådrivande faktor till att söka lösningar som är ekonomiskt möjliga att genomföra och samtidigt garanterar god service för befolkningen. Fortsatt behov av barnrådgivning i Vörå centrum anses föreligga och samtidigt även utrymme att kunna använda för tidsbokad annan mottagning. Elevvården fortsätter som tidigare. Oravais social- och hälsocentral planeras för att kunna ta emot även socialvårdsklienter vilket betyder att all verksamhet från Vörå inte kommer att rymmas i Oravais utrymmen. För att förslaget skall kunna verkställas behövs utrymme (2 mottagningsrum) i Vörå centrum, endera i anslutning till munhälsovården, för synergier kopplade till väntrummsbehov samt behov av sociala utrymmen, alternativt andra utrymmen.

Inbesparing: 100 000 euro

Förslag: Sjukvårdsmottagningen på Vörå välfärdsstation koncentreras till Oravais, mindre utrymmen hyrs för barnrådgivning och viss tidsbokad mottagning i Vörå centrum.

Vasas läkar- och sjukvårdsmottagning i Lillkyro och läkar- och sjukvårdsmottagningen i Laihela sammanslås administrativt

Administrationn och personalen på välfärdsstationen i stadsdelen Lillkyro i Vasa och på social- och hälsocentralen i Laihela sammanslås. Sjukvårdsmottagning kommer fortfarande att erbjudas i Lillkyro med tidsbokning. Den brådskande mottagningen flyttar enligt kundens önskemål antingen till Laihela eller till Vasa.

De läkare som nu arbetar i Lillkyro kommer i fortsättningen att delta i distansmottagningar och i utvecklandet av de digitala tjänsterna. Praktikperioder för läkarstuderande kan i fortsättningen ordnas även på Lillkyro välfärdsstation. Genom att verksamheten utvecklas på detta sätt kan införandet av de digitala tjänsterna påskyndas med hjälp av den egna personalen, samtidigt som ändringen gagnar rekryteringen av nya, unga läkare. I och med ändringen kommer antalet mottagningsrum i Lillkyro att minskas, vilket kommer att ge besparingar i utrymmeskostnaderna. Mottagningsrum bibehålls ändå för den tidsbokade verksamheten. Flytten till Laihela genomförs när man renoverat därvarande utrymmen till mottagningsrum (uppskattningsvis hösten 2025). Lillkyro välfärdsstation kommer även i fortsättningen att erbjuda rådgivningsbyråttjänster, mun- och tandvård samt tidsbokad skötar- och läkarsjukvårdsmottagning. Hemvården blir kvar i Lillkyro .

Besparing: cirka 100 000 euro

Förslag: Servicen på välfärdsstationen i stadsdelen Lillkyro i Vasa och på social- och hälsocentralen i Laihela slås samman till en enhet som upprätthåller även tidsbokad verksamhet i Lillkyro.

Vårdmaterialutdelningens fysiska verksamhetspunkt i Jakobstad avslutas.

Rådet för personer med funktionsnedsättning gav ett utlåtande om förslaget till ändringen av vårdmaterialutdelningen: när (vård)materialutdelningen i Jakobstad avslutas måste man säkerställa att materialet når mottagaren i tid och inte blir kvar i väntan på utdelning.

Mottagarna av vårdmaterial måste informeras om att de måste beställa vårdmaterial tillräckligt i förväg. Det föreligger också en risk för att hemvårdens arbete kommer att öka ifall patienten/klienten inte själv kan hämta sitt vårdmaterial från postens avhämtningsställe.

Förslag: Vårdmaterialutdelningen i Jakobstad stängs. Ur närservicesynpunkt innebär förslaget att servicen erbjuds jämnt i välfärdsområdet, med avhämtning av vårdmaterial, ur klientens synvinkel, från närmaste ställe där posten har utdelning, oftast i närliggande butik.

Välfärdsområdesdirektör Kinnunen Marina

föreslår, att styrelsen beslutar att

- Läkar- och skötarmottagningen i Kaskö sammanslås med social- och hälsocentralverksamheten i Närpes. Tidsbokade mottagningar erbjuds även i fortsättningen i Kaskö.
- Sjukvårdsmottagningen på Vörå välfärdsstation koncentreras till Oravais, mindre utrymmen hyrs för barnrådgivning och viss tidsbokad mottagning i Vörå centrum.
- Servicen på Lillkyro välfärdsstation i Vasa och på social- och hälsocentralen i Laihela slås samman till en enhet som upprätthåller även tidsbokad verksamhet i Lillkyro.
- Vårdmaterialutdelningens fysiska verksamhetsställe i Jakobstad ska avslutas, och att man ska övergå till att använda Posten eller någon annan transporttjänst för att leverera vårdmaterial till en posttjänst som ligger nära kunden.

Beslut:

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Distribution